

# Cellförändringar och kolposkopiundersökning

## Vad är cellförändringar och HPV?

Cellförändringar är inte cancer. Vissa cellförändringar läker ut av sig självt medan andra på lång sikt riskerar att utvecklas till cancer. De cellförändringar som kan behöva behandlas är de som beror på vissa typer av vårtviruset HPV (humant papillomvirus). HPV är vanligt och läker oftast ut av sig själv men kan ibland orsaka cellförändringar. Därför är det viktigt att utreda cellförändringarna närmare.

## Vad är kolposkopi?

Kolposkopi är en enkel undersökning som tillåter läkaren att se utbredning av en eventuell cellförändring på livmodertappen. Instrumentet som används kallas kolposkop och är ett mikroskop, som gör det lättare för läkaren att bedöma livmodertappen. Kolposkopi kan göras utan risk under graviditet och påverkar inte förlossning eller din framtida förmåga att bli gravid.

## Vad exakt görs vid undersökningen?

Undersökningen görs i gynstolen i gynläge. Ibland tar man först om cellprovet. Därefter tittar man på livmodertappen. Ibland tar man också en eller flera provbitar från livmodertappen. Sedan får du gå hem. Det kan ta några veckor att få provsvaren. När svaren kommit hör vi av oss till dig med besked om fortsatt utredning och/eller behandling.

## Vad händer om utredningen visar att jag behöver behandling?

Om du har cellförändringar som behöver behandlas så rekommenderas en skonisering, som innebär att man tar bort den allra yttersta delen av livmodertappen (där cellförändringarna sitter). Ingreppet görs oftast i lokalbedövning. Du kan omedelbart återgå till normal aktivitet och behöver inte sjukskriva dig. I vissa fall är det lämpligare med narkos och då bör du sjukskriva dig samt avstå från bilkörning resten av dagen. Vid graviditet över 12 veckor och under de 4 första månaderna efter förlossning väntar man oftast hellre med behandlingen.

## Vad händer efter behandlingen?

Vanligen läker såret på livmodertappen inom en månad och under tiden bör man undvika samlag och bad i bassäng/badkar för att inte störa läkningen. Sparsam, ibland blodtillblandad, flytning kan uppstå och då bör binda användas, ej tampong. Risken för framtida graviditetskomplikationer är låg.

## Uppföljning?

Efter koniseringen skickas den borttagna biten av livmodertappen för analys i mikroskop. Analysen kan ta någon till några veckor. När vi fått svaret meddelar vi dig resultatet, oftast per brev. Vi meddelar dig samtidigt vilken uppföljning vi rekommenderar. Uppföljning är viktigt eftersom det finns en liten risk att cellförändringarna kommer tillbaka.

|                                                              |                                   |                                        |                       |
|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------|----------------------------------------|-----------------------|
| <b>Huvudprocess</b><br>Cervixdysplasi och avvikande cytologi | <b>Ansvarig</b><br>Ioannis Sypsas | <b>Processledare</b><br>Ioannis Sypsas | <b>Sida</b><br>1 av 1 |
| <b>Dokumenttyp</b><br>Patientinformation                     | <b>Dokument-id</b><br>VARD-5-4648 | <b>Godkänt datum</b><br>2023-09-28     | <b>Version</b><br>4.0 |